

תוכן עניינים

חלק א': כללי	1
שער א': עקרונות יסוד	1
פרק א': מבוא	1
פרק ב': תוקפם של נישואין ותקנת הציבור	3
פרק ג': רישום, אזרחות ותושבות של ילוד - כללי יסוד	5
פרק ד': רשות האוכלוסין וההגירה	7
שער ב': הקניית מעמד הורות במשפט הישראלי	9
פרק א': מבוא	9
פרק ב': דרכי הולדה המעוגנות בדין הישראלי והמתאפשרות הודות לטכנולוגיה המתקדמת: הליך פונדקאות לפי חוק ההסכמים ושימוש בתרומת ביצית או בתרומת זרע	13
פרק ג': מודלים להקניית הורות	15
1. זיקה גנטית - הורות טבעית	15
2. זיקה פיזיולוגית - הורות פיזיולוגית	15
3. אימוץ	16
4. הזיקה לזיקה	16
פרק ד': מודל הורות על בסיס הסכם או יוזמתו וליווי של התהליך ...	19
שער ג': הבדיקה הגנטית	23
פרק א': מבוא	23
פרק ב': הבדיקה הגנטית בעין דיני הראיות - במשפט הפלילי והאזרחי	27
1. מהי בדיקת DNA ותוקפה של בדיקת DNA	27
1.1 כללי	27
1.2 ה-DNA כראיה בהליך	28
2. גדר התערבותה של ערכאת ערעור בהכרעת דין המבוססת על ראיות נסיבתיות	29
3. קבילות ומשקל של ראיות מדעיות	30
4. בדיקת DNA כראיה במשפט הפלילי	31
4.1 השלבים לעיבוד דגימת DNA לכדי ראיה משפטית	31
4.2 מבחן כללי לשם בדיקת הראיה במשפט הפלילי	32
שער ד': חוק מידע גנטי, התשס"א-2000	35
פרק א': מטרת החוק - סעיפים 1-2 לחוק	35
פרק ב': בדיקה גנטית - רישוי ומתן ייעוץ גנטי - סעיפים 10-3 לחוק	37
פרק ג': לקיחת דגימת DNA - סעיפים 11-16 לחוק	41

פרק ד': מסירת מידע גנטי - סעיפים 17-23 לחוק	43
פרק ה': עריכת בדיקה גנטית לקטין, לחסוי או לפסול-דין, לשם אבחון וטיפול רפואי ולשם מחקר - סעיפים 24-28 לחוק	45
פרק ו': עריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה - סעיפים 28א-28ז לחוק	47
פרק ז': מניעת הפליה - סעיפים 29-30 לחוק	53
פרק ח': שימוש במידע גנטי על-ידי רשויות הבטחון - סעיפים 31-37 לחוק	55
פרק ט': עונשין - סעיפים 38-39 לחוק	57
פרק י': הוראות שונות - סעיפים 40-45 לחוק	59
פרק י"א: תיקונים עקיפים - סעיפים 46-47 לחוק	61
פרק י"ב: תחילה, תחולה, הוראות מעבר והוראת שעה - סעיפים 48-51 לחוק	63
פרק י"ג: תקנות מידע גנטי	65
1. תקנות מידע גנטי (סדרי דין בהליך לאישור בדיקה גנטית בחסוי או בפסול-דין), התשס"ג-2002	65
2. תקנות מידע גנטי (עריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה, תיעוד ושמירת תוצאותיה), התש"ע-2010	66
3. תקנות מידע גנטי (תעריף מרבי לבדיקה גנטית לקשרי משפחה), התש"ע-2010	71
שער ה': הוכחת אבהות באמצעות הבדיקה הגנטית	73
פרק א': מבוא	73
פרק ב': הסמכות להורות על בדיקה גנטית להוכחת אבהות - ללא הסכמת הנבדק	75
פרק ג': שינוי מרשם במשרד הפנים בדבר אבהות	77
1. למשרד הפנים אין סמכות להיעתר למבוקש על-ידי העותר באופן של שינוי פרטי המרשם כי אינו אבי הילד. העותר ביקש למחוק פרט נכון ואמיתי מן המרשם. העותר ביקש שינוי המרשם מבלי שהציג כל תעודה ציבורית המעידה על השינוי	77
2. הוכחת אבהות; פקיד הרישום לא חרג בהחלטתו כי בקשות רישום האבהות שהוגשו על בסיס פסקי-דין של בית-הדין השרעי, שניתנו על יסוד הצהרות הצדדים בלבד, הצדיקו דרישה הוכחתית נוספת, המתבססת על בדיקת אבהותם של העותרים באמצעים אובייקטיביים, ובמקרה זה באמצעות פסקי-דין של בית-משפט לענייני משפחה	78
שער ו': ההורות על-פי חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996	81
פרק א': הזכות להורות - ארבעה אדנים	81

פרק ב': חוק הפונדקאות - היסטוריה חקיקתית	83
פרק ג': חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד),	
התשנ"ו-1996	85
1. חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד),	
התשנ"ו-1996	85
2. תקנות הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד)	
(הודעות, בקשות וצווים), התשנ"ח-1998	91
3. תקנות הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד)	
(רישום בפנקס), התשנ"ח-1998	94
4. תקנות בריאות העם (הפריה חוץ-גופית), התשמ"ז-1987	96
פרק ד': הגדרות - סעיף 1 לחוק	101
פרק ה': הסכם לנשיאת עוברים - סעיף 2 לחוק	103
פרק ו': אישור הסכם - סעיף 5 לחוק	105
פרק ז': משמורת - אפוסטרופסות ומסירה - סעיף 10 לחוק	107
פרק ח': חזרה מהסכמה - סעיף 13 לחוק	109
פרק ט': תובענה בעניין חוק לנשיאת עוברים	111
1. כללי	111
2. סמכות שיפוט מקומית בבקשה לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים	
(אישור ההסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996	111
3. בקשה על-פי חוק הסכמים לנשיאת עוברים	111
3.1 בקשת ההורים המיועדים	112
3.2 בקשת פקיד הסעד	113
3.3 בקשת האם הנושאת	113
4. מספר העתקים מכתב הטענות שיש להגיש בבקשה על-פי חוק	
לנשיאת עוברים	114
5. פירוט - מסמכים מצורפים	114
5.1 תצהיר	114
5.2 צירוף מסמכים מיוחדים	114
6. זהות הצדדים בבקשה על-פי חוק ותקנות הסכמים לנשיאת	
עוברים	115
7. איסור פרסום ההליך או זהות צדדיו	116
8. הוצאות הכרוכות באישור הסכם לנשיאת עוברים	116
9. בית-המשפט לענייני משפחה איננו קובע אבהות ואימהות רק על	
בסיס חוק ספציפי אחד ואינו מוגבל רק בכך	117
פרק י': ההלכה הפסוקה	119
1. האם יש להצהיר על אבהות התובע 1 כלפי הקטינות?	119
2. האם יש לדרוש תסקיר מטעם השירות להגנת הילד כדי לתת צו	
הורות פסיקתי?	120

3. האם להכיר במערערת כאמה של הקטינה על יסוד ההסכמות שבין הצדדים הנוגעים בדבר ובדרך של פניה לדין ההודי שם בוצעה ההפריה?.....	122
4. מהו האיזון הראוי בין זכותו של המערער לחופש תנועה לצורך הליך פונדקאות בחו"ל, לבין זכות הקניין של הנושים?.....	123
5. האם הנתבעים ידעו כי התובע מצוי בהליך פונדקאות והפלו אותו על רקע הורות?.....	125
6. האם יש להצהיר על המבקשים כהוריו של הקטין אשר נולד בעקבות הליך פונדקאות בחו"ל?.....	125
7. האם במצב של פונדקאות חו"ל במסגרתה נעשה שימוש בתרומת ביצית עם שימוש בזרעו של האב, יש מקום לקביעת האימהות על בסיס המסמכים שבתיק ולאחר בדיקת הרקמות של האב?.....	126
8. האם המצב המשפטי כיום מעניק "מסלול מהיר" למתן פסק-דין הצהרתי דווקא לאלו שנקטו בהליך של פונדקאות בחו"ל?.....	128
9. האם ניתן להסתפק בראיות מבלי לדרוש בדיקת רקמות?.....	130
10. האם יצירת קשר ההורות צריכה להיעשות על-ידי מתן צו הורות פסיקתי לאחר עריכת תסקיר אשר יבחן את טובת הקטין ואת התא המשפחתי כולו?.....	132
11. האם מעמדם של התובע ובן זוגו כתא משפחתי אחד לשם הכרה בלידה כלידת תאומים לאחר שעברו הליך של פונדקאות בחו"ל?.....	134
12. האם מחובתה של המדינה להכיר בהורות של תהליך שבוצע מכוח הסכם פונדקאות פרטי?.....	135
13. האם יש להכיר בזכאותם העקרונית של התובעים למענק אשפוז בגין ההוצאות הכרוכות בלידת ילדיהם באמצעות אם נושאת בחו"ל?.....	137
14. האם חוק הפונדקאות חל על הליך פונדקאות אשר בוצע בחו"ל?.....	138
15. האם מתן קיצבת לידה להורים במסגרת פונדקאות ייצור מצב בו על-פיו הורים אשר פנו למוסד הפונדקאות יזכו לזכויות יתר לעומת הורים מאמצים?.....	140
16. פסיקת בית-הדין הרבני בנוגע לשאלה האם יש לאסור על האם הפונדקאית מלהינשא עד כלות 24 חודשים ללידה?.....	142
17. האם יש להתיר לתובע לעשות שימוש בביציותיה של אשתו לשעבר, אשר הופרו מזרעו במסגרת טיפולי פוריות שביצעו בעודם נשואים, לצורך ביצוע הליך פונדקאות וזאת על-אף התנגדותה לכך?.....	143
18. האם רשאית הוועדה לאישור הסכמים לנשיאת עוברים לשקול את מספר ילדיהם של בני זוג המבקשים לקיים הליך פונדקאות בישראל כשיקול-סף?.....	143

שער ז': הוכחת אבהות בראיות אחרות ולא באמצעות הבדיקה

הגנטית 147.....

פרק א': מבוא 147.....

1. כללי 147.....

2. תביעה זו שונה במידת מה מאותן תביעות "רגילות" למזונות קטינים, שכן האיש מכחיש את אבהותו על הבת הקטנה מבין השתיים, שכן לטענתו זו נולדה כתוצאה מניאופה של האישה עם אחר 147.....

3. בית-המשפט מוסמך לפסוק בתביעת אבהות גם ללא ביצוע בדיקה כאמור, ועל-סמך ראיות אחרות שיוצגו לפניו. אולם ישנן נסיבות שבית-המשפט לא ילך בדרך זו אלא יחייב בבדיקה גנטית 149.....

4. דרך המלך להוכחות ההורות הביולוגית היא באמצעות בדיקה גנטית, אך ניתן להוכיחה גם באמצעים אחרים, בהתאם לשיקול-דעת בית-המשפט לענייני משפחה 153.....

5. הדרכים להוכחת אבהות 154.....

6. הבדיקה הגנטית הינה הבדיקה הטובה והוודאית ביותר לקביעת אבהות ביולוגית 155.....

7. נקבע כי בדיקת הרקמות לקביעת אבהות הינה הבדיקה המהימנה ביותר לקביעת אבהות אך ישנם מצבים בהם ניתן לקבוע אבהות ללא בדיקה זו 156.....

8. לשם מתן צו בדיקה גנטית בתביעות לאבהות בהן טוענת האם, כי קיימה יחסים עם האב עד סמוך להתעברות וזה האחרון טוען שהפסיק לקיים יחסים כאמור זמן רב קודם לכן, די בכך שישוכנע בית-המשפט, כי לא ניתן לשלול לחלוטין עמדת האם בדבר נכונות קשרי ההורות הנטענים 158.....

פרק ב': העמקת המסד הראייתי 161.....

פרק ג': הוכחת האבהות בהיעדר שיתוף פעולה של האם 163.....

פרק ד': ראיות רפואיות חיצוניות ומסמכים ציבוריים 165.....

פרק ה': הודאה בדבר אבהות 167.....

פרק ו': הכרת אבהות 169.....

פרק ז': אין להציב מחסום בפני הוכחת הורות ביולוגית גם באמצעים אחרים כגון חוות-דעת מומחה ומסמכים רפואיים שונים 171.....

פרק ח': ההלכה הפסוקה 173.....

1. האינטרס הלגיטימי בתביעת אבהות 173.....

2. שלילת אבהות; המבקש הודה באבהותו כלפי הקטינים באופן עקבי ומתמשך, ולכן מכוח המניעות וההשתק השיפוטי הוא מנוע מלטעון לשלילת אבהותו 173.....

3. הוכחת אבהות; יש מקום לבחינת ראיות במסגרת המדרג השני, שנקבע בעניין פלוני, דהיינו ראיות נסיבתיות. אולם, יש להוכיח את האבהות ברמת ודאות קרובה לבדיקה גנטית.....	174
4. בדיקת רקמות; אם המדינה אינה חוקרת בכל דרך שהיא את מהימנות הצהרות המבקשים, כי אז יש לראות את התביעה כמוכחת, לא רק במאזן הסתברויות אלא גם מעבר לספק סביר, ולפיכך, ניתן להצהיר על האבהות של התובע מבלי להורות על ביצוע בדיקת האבהות.....	175
5. חתימת המערער על ההודעה בדבר לידת בנו גם יצרה תשתית ראייתית ראשונית בדבר היותו אבי הקטין.....	176
6. יש להפעיל בדרך אנלוגיה את הוראת סעיף 28 לחוק מידע גנטי, ומן הראוי שתוגש חוות-דעת של נשיא בית-הדין הרבני הגדול גם כאשר עלולה להיות פגיעה בכשרותו של קטין על דרך בירור תביעת אבהות בהליך של שמיעת ראיות שאינו כולל בדיקה רפואית.....	177
7. אין לחייב במקרה זה את התובעים בביצוע בדיקה גנטית, לצורך הוכחת אבהותו של התובע על הקטין, וניתן להסתפק בראיות הסובסטנטיביות שהוצגו, לצורך הכרה באבהותו.....	178
8. הוכחת אבהות; מידת ההוכחה הדרושה להוכחת אבהות היא זו הנהוגה במשפט אזרחי, נדרש להוכיח את הטענה בוודאות של 51%.....	179
9. סמכות - קיומה של דרך מדעית אינה גורעת מיכולתו של בית-המשפט להסיק מסקנות מהראיות המובאות בפניו.....	181
10. הוכחת אבהות; לשם הוכחת אבהות אין צורך במידת הוודאות הדרושה במשפט פלילי.....	182
11. הצהרת אבהות; ראוי להשתמש בכלים בהם משתמשים לצורך הכרעה בתביעת אבהות "רגילה" אף בעניין דנן. כאשר הכלי המרכזי והאמין ביותר הינו "בדיקת סיווג הרקמות".....	182
12. קביעת אבהות; כאשר מדובר בבדיקת אבהות של נפטר, מגמת בית-המשפט היא לבדוק את הוריו.....	183
13. הודאה באבהות - מניעות לטעון אחרת מול יורשים.....	184
14. זכאות לקצבת שאירים וקצבת ילדים.....	186
14.1 בהיעדרה של קביעה חוקית בדבר קיום קשר ביולוגי בין התובעת לבין המנוח, המהווה תנאי בסיסי לבחינת הזכאות לקבלת קצבת שאירים, יש למחוק התביעה.....	186
14.2 לא הלידה ולא רישומה במרשם הם העילה המקנה זכאות לקצבת ילדים, אלא ההכרה באבהות ורישומה הם אלה ש"מעירים" את הזכאות שהשתכללה כבר במועד הלידה של כל אחד מהתובעים.....	187

חלק ב': חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 -	
הוראות הדין, פרשנות והלכה 191	
פרק א': המרשם - כללי.....191	
1. מהותו של חוק מרשם האוכלוסין.....191	
2. המעמד הנורמטיבי של המרשם ושיקול-דעתו של פקיד הרישום.....191	
2.1 פרשת פונק שלזינגר.....191	
2.2 פרשת ש"ס.....193	
2.3 פרשת פסרו (גולדשטיין).....193	
2.4 פרשת ברנר-קדיש.....195	
2.5 פרשת נעמ"ת.....195	
2.6 פרשת גולדמן.....196	
2.7 הביקורת על פרשת פונק שלזינגר.....196	
2.8 תמיכה בהלכת פונק שלזינגר.....197	
פרק ב': המרשם - פרשנות ותחולה - פרטי רישום - סעיפים 2-1 לחוק.....199	
1. הדין.....199	
2. שמות ההורים - מטרת הרישום.....200	
3. בירור נתון האמהות מול בירור נתון האבהות.....200	
4. נוהלי משרד הפנים משקפים את מדיניות הרשות המוסמכת בעניין זה.....201	
4.1 נוהל הוספת פרטי אב לקטין תושב ישראל הרשום במרשם האוכלוסין - מספר נוהל 2.2.2007 - עדכון מיום 20.06.18.....201	
4.2 נוהל הטיפול בבקשה למתן רישיון ישיבה בישראל לקטין שנולד מחוץ לישראל שרק אחד מהוריו רשום כתושב קבע - מספר נוהל 5.2.0030 עודכן ב- 01.08.17.....203	
4.3 נוהל הטיפול באימות תעודה ציבורית שניתנה בחו"ל נוהל מס 1.3.0001 עודכן 15.11.18.....209	
4.4 נוהל הטיפול בהענקת אזרחות לקטין לפי סעיף 9א(2) נוהל מס 4.5.0002 עודכן 01.01.08.....213	
4.5 נוהל הצהרת אי-רצון להיות אזרח (ארל"י) לקטין שהוריו לא הצהירו ארל"י נוהל 4.1.0004 עודכן 01.01.08.....214	
4.6 נוהל הטיפול בקבלת בקשה לתיקון/שינוי פרטים אישיים במרשם נוהל מס 8.3.10015 עודכן 15.05.17.....216	
4.7 נוהל הטיפול בנישואי בוסר (נישואי קטינים מתחת לגיל 18) נוהל מס 2.11.0006 עודכן 12.01.14.....217	

4.8 נוהל הטיפול בויתור על אזרחות ישראלית לקטין שהוקנתה לו אזרחות מכוח לידה בחו"ל (לפי סעיף 10 (ג) לחוק) נוהל מס	4.7.0003
עדכון 10.06.12.....	220
4.9 נוהל הטיפול בהענקת אזרחות לקטין לפי סעיף 9(א)(1) לחוק	4.5.0001
מס נוהל 4.5.0001 עדכון 01.06.19.....	222
5. מאחר שהעותר אינו במעמד של תושב ממילא אין הוא נמנה על הרשומים במרשם ואינו יכול לפנות בדרישה לרשום את פרטיו בצורה זו או אחרת.....	225
6. מציאת איזון ראוי בין הגישה המסורתית הבוחנת את שאלת ההצטרפות לעם היהודי בישראל על-פי ההלכה בלבד, לבין הגישה, אשר מעניקה לכל מי שרוצה להצטרף לעם היהודי היושב בציון מעמד וזכויות בישראל.....	225
7. כיצד ליישם חוקים במקרים בהם הוסדר גט לפי חוק שיפוט בתי-דין רבניים וטרם נערכו הגירושין האזרחיים בחו"ל. שאלה זו היא שאלה רישומית, המחייבת איזונים שונים - ואינה שאלה של משפט מהותי.....	227
8. משתאריך לידתו של תושב ישראל נרשם במרשם האוכלוסין הן על-פי הלוח הגרגוריאני והן על-פי הלוח העברי, גם מניין השנים מיום לידתו עד ליום הקובע, יעשה על-פי הלוח הגרגוריאני.....	228
9. אל לו לפקיד הרישום להכריע בשאלה אם גיור רפורמי או קונסרבטיבי עושה את המתגיר ל"יהודי", עליו לבצע את הרישום על-פי ההודעה שקיבל.....	229
10. אין זה מתפקידו של פקיד הרישום ליתן דעתו על תוקפם של הנישואין.....	231
11. ניתן פסק-דין הצהרתי, לפיו המבקשת היא "יהודייה" לצורך רישומה בפרטי הדת והלאום במרשם האוכלוסין.....	232
12. התובע לא נשאל ולא העיד אם היה בידו אישור כניסה לישראל, ואף לא העיד כיצד נכנס לישראל, האם דרך תחנת גבול אם לאו.....	233
13. ניתן פסק-דין הצהרתי ולפיו המבקש הוא בן הלאום הארמי, זאת על-מנת שבמרשם האוכלוסין, יתוקן בהתאם לכך סעיף הלאום בנוגע למבקש.....	234
14. רישום דתה של הקטינה כנוצריה לא נעשה מתוך טעות של פקיד המרשם.....	234
15. העובדים אינם מקיימים, את התנאים הדרושים כדי להיחשב תושבים.....	236
16. אין בפסק-הדין כדי להשפיע על המרשם במדינת ישראל בכל דרך שהיא.....	237

17. תפיסת חוק המרשם נתפסת כעניין עובדתי הניתן להוכחה באמצעים ראיתיים אוביקטיביים, ובכלל זה בדרך של בדיקה מדעית.....	238
18. נישואיה של המבקשת 1 נרשמו בפנקסי הקהילה היהודית בהודו, ולדברי רב הקהילה מעיד הדבר כי שני בני הזוג הוכרו כיהודים.....	239
19. כל עת שנדרש בית-המשפט לעמוד על יהדותו של אדם, לא פסח על המבחן ההלכתי במניין שיקוליו.....	239
20. אין לדרוש שינוי במרשם בסעיף הדת ללא תעודה ציבורית מתאימה.....	241
21. תיקון החוק הביא לשינוי מהותי בגדר סמכותו של בית-משפט באשר לשאלת ברור אבהות, מקום שקיים חשש לכשרותו של קטין.....	241
22. הזכות לקבלת מידע מרשות ציבורית, מוקנית, לפי חוק לכל אזרח או תושב ישראל.....	244
23. רשות לא תוכל לעתור לדרוש מידע מרשות אחרת.....	244
24. אין לראות את העותרות כתושבות מאחר והן שוהות שלא כדין בישראל.....	245
25. הנישואין אינם תקפים. איש מהצדדים לא נכח בשעת הטכס בפגאווה. כן, נישואי הצדדים כלל לא נרשמו בספרי הנישואין שבפגאווה.....	246
26. המשיב לא הרים את הנטל שהיה מוטל על שכמו ולפיכך היה בית-המשפט קמא צריך לקבוע שהוא עצם את עיניו מראות את האמת.....	247
27. משנקבע כי אין ברישום משום ראיה לאמיתותו, נמצא כי השאלה אם העוררים הם בני זוג היא שאלה של הוכחה.....	248
28. המבקש לא עמד בעול ההוכחה להראות כי הינו בנו הטבעי לאביו, שהינו אזרח ישראלי, ומכאן שלא קמה לו הזכות להרשם במרשם האוכלוסין.....	249
פרק ג': מרשם - המרשם ראיה לכאורה - סעיף 3 לחוק.....	251
1. הדין.....	251
2. אבחנה בין קטגוריות הרישום השונות.....	251
3. רישום פרטי הורים.....	251
4. הקניית אזרחות.....	252
5. רישום המען מכוון למטרות שונות, ובין היתר הוא משמש לצורך ניהול הליכים משפטיים.....	253
6. לעניין מרשם האוכלוסין יהודי הוא "כמשמעותו בסעיף 34 לחוק השבות, התש"י-1950". מסיבה זו, נדרש בית-המשפט לפרשנות הביטוי "שנתגייר" בחוק השבות.....	254

7. המבקש לא עמד בנטל ההוכחה ולא הצליח להפריך את הרישום במרשם המקרקעין.....	255
8. די בתעודות הציבוריות שהציגו העותרים כדי לחייב את פקיד הרישום לרשום את בן הזוג השני כהורה.....	256
9. תמצית הרישום במרשם משמשת ראיה לכאורה לפרטי הרישום.....	257
10. הנוהל המעודכן, כפי שראוי לפרש את סמכות פקיד הרישום המפעיל אותו, מבטא איזון סביר בין האינטרס בדבר אמינות המרשם ובין החובה שלא לעשות בבקשה לשינוי מען.....	258
11. לא ניתן להחליף את מספר הזהות של אדם פלוני לאחר שזה הוקצה לו.....	259
12. הצהרת אבהות ביחס לבני זוג מעורבים תתקבל, ככלל, על-פי הודעות הטוען לאבהות והאם כאחד, בדומה להסדר החל בעניינם של בני זוג ישראלים.....	260
13. רישום העותרת כאלמנה, עשוי להשתמע בפועל כהכרה למפרע בביגמיה.....	261
14. לפסיקה אותה הציג המערער אין שייכות לענייננו, בו מתבקשת תקיפה מינהלית של סמכות החלטה של שר.....	262
15. העותרת רשומה בתעודת הזהות כנשואה ופרטי העותר יצוינו בתעודת זהותה של העותרת כשיקבל העותר רישיון ישיבה ארעי... 264	264
16. חוק יישום ההתנתקות, וכמותו צווי הפינוי, מהווים נורמה כללית החלה על כל מי שהוא "ישראלי" ולא אך על המתישבים.....	264
17. אין בתחושות סובייקטיויות כדי לשנות מתכליתה של תעודת הזהות כבת לחוק טכני-סטטיסטי.....	265
18. הדרך היחידה שהייתה פתוחה בפני המשיבה להביא לשינוי הרישום במרשם בישראל הוא פסק-דין הצהרתי שלילי.....	266
19. תמציות הרישום מוכיחות כי העובדים הצהירו שהם יהודים וכי די בכך כדי לאסור על המעביד להעסיקם בשבת.....	268
20. דין התקנה המחייבת תשלום אגרה, להתבטל, ככל שהיא מתייחסת ל"בקשה לקביעת שיפוט בעניין התרת נישואין".....	269
21. אין בסיס לטענת המערער כי אינו צריך לשאת רישיון נהיגה ישראלי בהיותו תושב ישראל.....	270
22. הרישום במרשם הינו "ראיה לכאורה" בלבד ואינו קובע חזקה חלוטה.....	271
23. פרטי ההורות, האבהות והאמהות כאחד, נמנים על אותם פרטים שרישומם במרשם מהווה ראיה לכאורה לאמיתותם.....	272
24. הרישום במרשם האוכלוסין מהווה ראיה לכאורה לנכונות האמור בו.....	273

25.	כאשר מבקש אדם להירשם כאב לילד שנולד לאישה פנויה
274.....	הרישום יעשה על-פי הודעת האב והאם כאחד
26.	המבקשת הצליחה לסתור את החזקה שבחוק, לפיה הרישום
275.....	במרשם מהווה ראיה לנכונותו
27.	לא נמצא כי הונח בסיס עובדתי שהיה מצדיק להצהיר כי המבקש
276.....	נולד בתחומי ישראל
279.....	פרק ד': מרשם - סמכות רישום והגדרה - סעיף 3א לחוק
281.....	פרק ה': מרשם - פקידי רישום - סעיף 4 לחוק
	פרק ו': מסירת הודעות - חובה לפרסם פרטי רישום - הודעה על לידה
	בישראל - הודעה על פטירה - הגדרת "מוסד" - חובה להודיע על
	שינויים - שחרור מחובת הודעה - מסירת העתקים של פסקי-דין
	והצהרות - מסירת מסמכים על פעולות רשמיות - עזיבת הארץ - אימוץ
	- פטירה בחוץ לארץ - לידה בחוץ לארץ מציאת חלל - אסופי - סעיפים
283.....	18-5 לחוק
283.....	1. הדין
286.....	2. מודלים של הורות
	3. אין לראות באישורי הלידה תיעוד עצמאי, כי אם תעתיק ממחשב
287.....	של הודעות הלידה
288.....	4. מרשם האוכלוסין משקף כעת את זהותו המגדרית של עותר 1
	5. המחוקק התייחס לזיקה הגנטית בין הורים לילדיהם במספק דברי
290.....	חקיקה
	6. הסוגיה החדשה שמעלים העותרים חורגת מיריעת המחלוקת
291.....	שהוגדרה בכתב העתירה
	7. זיקה גנטית - היא זיקה מתוקף יצירת התינוק מהביצית והזרע של
	ההורים המיועדים. זהו המודל המוכר כמודל ה"הורות הטבעית"
292.....	בחוקים השונים
	8. קיימת חשיבות רבה לכך שמרשם האוכלוסין ישקף נכונה את
	המציאות הקיימת. הערמת קשיים מסוגים שונים על שינוי הרישום
293.....	עלולה להוביל לכך שרבים יימנעו מעדכון המרשם בפרטיהם
	9. נדחתה הטענה כי לא הוכח קשר סיבתי לכאורה בין התאונה ובין
	מות המנוחה, הודעת פטירה עוסקת בקביעת דבר המוות ולא
295.....	בסיבתו
	10. במידה והמבקש לא שינה את כתובתו במרשם האוכלוסין, החזקה
296.....	המשפטית הינה כי הוא מתגורר בכתובת הרשומה
297.....	פרק ז': סמכויות פקיד - רישום - סעיפים 19 עד 23 לחוק
297.....	1. הדין
299.....	2. כללי
	3. העותרים לא התמודדו עם ההבחנה הקיימת בתוך גדריו של חוק
299.....	מרשם האוכלוסין בין פרט הלאום לבין פרט האזרחות

4. העותר בא על סיפוקו כאשר ניתן פסק-הדין בעניינו ותוקן רישומו מעבר לכך עתירתו היא כללית וכוללת, שאינה מתייחסת לאדם מסויים או לקושי מסויים ולא ניתן לדון בה באופן יעיל.....	300
5. לא הונחה תשתית מספקת למסקנה בדבר קיומו של מצג בלתי-נכון על-פניו, מן הסוג המצדיק אי-רישום מינהלי של הנישואין בידי פקיד הרישום.....	301
6. לאור תכליתו המשותפת של חוק המרשם לשקף, את פרטי ההורות לילדים במשמעותם האזרחית, אין להתערב בהחלטת פקיד המרשם, העומדת במבחן החוק על-פי תכליתו.....	302
7. הראיות המינהליות שהיו בידי המשיבים לא היה בהן די לצורך שינוי רישומה של העותרת במרשם האוכלוסין והגדרתה כחסרת דת.....	304
8. ביצוע של תיקון המצב האישי במרשם האוכלוסין על-פי בקשת העותר, יכול להתבצע רק בכפוף להצגת תעודה ציבורית המעידה שהרישום לא היה נכון.....	305
9. חובתו של בעל כלי רכב על-פי חוק כי ידאג לכך שהכתובת המצויה בידיהם של גורמי התעבורה היא כתובתו האמתית.....	307
10. נעשתה פעולה על-ידי בית-הדין הדתי שלא מתוקף הסמכות המוקנית לו בחוק.....	307
11. שינוי הכתובת שביצעו העותרים נעשה שלא כדין ואינו משקף את העובדות כפי שהן.....	309
12. העותר לא צירף לעתירתו "תעודה ציבורית" כלשהיא ממנה ניתן ללמוד כי רישום הלאום היה שגוי ולפיכך מחייב תיקון.....	309
13. אין יסוד להתערבות בהחלטה שלא לרשום כ"יהודי" במרשם האוכלוסין.....	310
14. תיקון מרשם ייעשה רק לבקשת התושב שהרישום מתייחס אליו, כך שממילא אין סמכות להורות על שינוי שם של אדם מנוח.....	311
15. אין לדרוש שינוי במרשם בסעיף הדת או הלאום ללא תעודה ציבורית מתאימה.....	312
16. רישום אביה של העותרת נעשה בהסתמך על הצהרת אבהות, ולא על-יסוד הליך משפטי של אימוץ.....	312
17. עד כה הכיר הדין, לצד התא המשפחתי המסורתי הכולל הורים הנשואים זה לזה וילדיהם גם בקיומו של תא משפחתי חד-הורי.....	314
18. תכלית החוק למנוע מצב שבו אישה כופה על גבר אבהות באמצעות הודעה חד-צדדית שלה למשרד הפנים.....	316
19. זוגיות חד-מינית - אימוץ - רישום שני בני הזוג.....	316
פרק ח': תעודות זהות - סעיפים 23 עד 28 לחוק	319
1. הדין.....	319

2.	ביטול רישיון ישיבת הקבע שבידי הפרט פוגע גם בזכויות ולהטבות רבות המוקנות למי שאוחז רישיון מסוג זה	321
3.	אין די באזרחות או תושבות קבע כדי לחייב קבלתה של תעודת זהות	322
4.	אין הצדקה להתערב בתשתית העובדתית שבבסיס עמדת המשיבים בדבר השתהותה של העותרת מלטפל בהסדרת מעמדם של ילדיה	323
5.	אין להסתפק בכך שהתושב הוא אזרח ישראלי לעניין קבלתה של תעודת זהות, אלא נדרש כי יתקיים בו "נמצא בישראל"	325
6.	העובדה כי הוצאה לעותרת תעודת לידה ישראלית אין בה כדי להקנות לעותרת זכויות אוטומטית לתעודת זהות	325
7.	הזכות לקבלת תעודת זהות מסורה רק לתושב המדינה	326
8.	הנאשם 1 אינו מחזיק בתעודת זהות של מדינת ישראל ומעולם לא נרשם במרשם האוכלוסין של מדינת ישראל	327
9.	ההליך אינו כולל ממד אזרחי הכלול בסמכותו השירותית של בית-המשפט המחוזי	328
פרק ט': קבלת ידיעות - סעיפים 29 עד 32 לחוק		329
1.	הדין	329
2.	המשיבים עצמם הסתמכו בהחלטתם שלא לאפשר לעותרת לעיין בתיקה האישי, על הוראות חוק מרשם האוכלוסין, ונראה כי על רקע זאת פנתה היא בעתירתה	331
3.	האיזון הראוי מחייב להגביל את מסירת המידע לעובדי ציבור בתקנות או בהנחיות מינהליות	332
פרק י': עבירות - סעיפים 33 עד 36 לחוק		335
1.	הדין	335
2.	בסופו-של-יום אין מדובר במעשה חסד שעשה המבקש, אלא בפירעון מה שניתן היה לגבות ממנו גם בדרכים אחרות	336
פרק י"א: שונות - סעיפים 37-48		337
חלק ג': חקיקה נגזרת ותמציות הלכה		341
שער א': חוק האזרחות, התשי"ב-1952		341
פרק א': הדין		341
פרק ב': כללי		353
1.	עיקרון היסוד	353
2.	קבלת אזרחות	353
3.	איבוד אזרחות	355
3.1.	כללי	355
3.2.	מקרים בהם מאפשר החוק הישראלי את איבוד האזרחות, הן בדרך של ויתור מרצון על אזרחות, הן בדרך של שלילתה	355

355.....	3.2.1 ויתור על אזרחות
355.....	3.2.2 ביטול אזרחות
356.....	3.2.3 בין ויתור על אזרחות לבין ביטולה
356.....	3.2.4 התכלית בבסיס סעיף 11(א) לחוק האזרחות
358.....	3.2.5 סיכום
359.....	4. רישום הורה ראשון או נוסף
360.....	5. הסדרת מעמדו של זר הנישא לאזרח ישראלי
363.....	פרק ג': דוגמאות מן ההלכה הפסוקה
363.....	1. העותרת לא קשרה את גורלה בעותר וברור כי היא לא קשרה את גורלה בגורלו של העם היהודי
364.....	2. בהחלטת ועדת ההשגה, כמו-גם בהחלטת הוועדה הבינמשרדית, נפל פגם של אי-התייחסות למלוא התשתית הראייתית
366.....	3. החלתו של ההליך המדורג, אשר בסופו מוענק לבת הזוג הזרה מעמד של אזרחית, נתונה לשיקול-דעת המשיב ומותנית בעמידה בתנאים שמציב המשיב לפונים בבקשות מסוג זה
367.....	4. העותר נשוי לאישה אחרת, נתינת אוקראינה, חי עימה ועם בנם בגרמניה. על רקע זה, אין ניתן להתייחס ברצינות העותרת על אודות קשר "כנה ואמיתי" ביניהם, המקים לעותרת זכות שבות
368.....	5. אין הצדקה כי מותו הבלתי צפוי של הבעל, שלוש וחצי שנים מיום שקיבלה העותרת לראשונה אשרת שהייה מסוג א/5 יביא להפסקת ההליך המדורג
370.....	6. העותרים לא הצביעו על החלטה מינהלית קונקרטית שניתן לטעון כי מן הראוי להעבירה תחת שבט הביקורת השיפוטית
371.....	7. החלטה שבה נבחן המצב בנקודת הזמן הנוכחית, תוך עצימת עיניים למחדלי העבר שהם לפתחה של הרשות, חותרת תחת תחושת הצדק וההגינות השלטונית, ויש לראותה כהחלטה החורגת ממתחם הסבירות
372.....	8. לא היה מקום להפסיק את ההליך המדורג מבלי שנבדקה, באמצעות שימוע, טענתם של העותרים, לפיה חל שינוי בנסיבות והם חזרו לנהל אורח חיים זוגי תקין
375.....	שער ב': חוק הכניסה לישראל
375.....	פרק א': הדין
375.....	1. חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952
409.....	2. תקנות הכניסה לישראל, התשל"ד-1974
419.....	פרק ב': דברי הסבר וההלכה הפסוקה
419.....	1. סעיף 1 לחוק וההסדר המדורג
419.....	2. מתן מעמד קבע לבן זוג תושב האזור במסגרת איחוד משפחות
421.....	3. סעיף 2 לחוק הכניסה לישראל

4. סירוב לכניסה לישראל ושהיה בישראל שלא כדין - בית-הדין המוסמך - סעיף 13 לחוק הכניסה לישראל.....	425
4.1 סירוב כניסה לישראל.....	425
4.2 שהייה בישראל שלא כדין.....	426
4.3 ההשוואה בין ההסדרים.....	426
4.4 היערכות מינהלית מתאימה.....	427
5. "חזקת ההשתקעות" - תקנה 11א לתקנות הכניסה לישראל.....	427
6. החלטה 2492 של הממשלה ה- 31 "היתרי שהייה זמניים לתושבי איו"ש השוהים במזרח ירושלים תקופה ממושכת ללא אשרה כדין" (28.10.07) - הסדר 87.....	430
7. שוהה שלא כדין - סעיף 13 לחוק הכניסה.....	433
שער ג': חוק הכניסה לישראל והעסקת עובדים זרים 435.....	
פרק א': סקירת הדין 435.....	
פרק ב': סוגי אשרות הכניסה לישראל.....	437
פרק ג': תשתית חקיקתית להעסקת עובדים זרים בסיעוד.....	439
פרק ד': הארכת רישיון ביקור של עובד זר בתחום הסיעודי מטעמים של תרומה מיוחדת לחברה על-פי סעיף 3א(ג1) לחוק הכניסה לישראל.....	443
1. תשתית חקיקתית.....	443
2. מהותה של סמכות השר על-פי סעיף 3א(ג1) לחוק הכניסה לישראל.....	445
2.1 פרשנות מילולית של סמכות ההארכה של רישיון ביקור עובד זר סיעודי בשל תרומה מיוחדת לחברה.....	445
2.2 הפרשנות התכליתית של סמכות ההארכה הכללית השירותית הנתונה לשר בסעיף 3א(ג1) לחוק הכניסה לישראל.....	446
2.3 התכלית הסובייקטיבית.....	446
2.4 הפגיעה החוקתית והתכלית האובייקטיבית.....	448
3. החרגת עובדים זרים בענף הסיעוד, בתיקון מס' 12 לחוק עובדים זרים, מסמכות הממונה על זכויות עובדים זרים במשרד התעשייה, המסחר, והתעסוקה.....	450
3.1 מהותו של תיקון 12 לחוק עובדים זרים.....	450
3.2 אין בהחרגה פגיעה בעקרון השוויון.....	450
שער ד': חוק השבות, התש"י-1950.....	453
פרק א': הדין 453.....	
1. חוק השבות, התש"י-1950.....	453
2. חוק שריון שלילת זכות השיבה, התשס"א-2001.....	454
פרק ב': כללי.....	455
פרק ג': נטל ההוכחה.....	457

שער ה': חוק הדרכונים, התשי"ב-1952	459
פרק א': הדין	459
פרק ב': תמצית ההלכה הפסוקה	463
1. הסמכות לדון בסעדים המבוקשים על-ידי העותר, נתונה לבית-המשפט לעניינים מינהליים	463
2. ההבחנה המרכזית בין אזרח לבין תושב קבע מבחינת אגד הזכויות המוקנות לו היא הזכות לבחור ולהיבחר לכנסת, הקנויה לאזרח בלבד, כמו גם הזכות לקבל דרכון ישראלי	464
3. מדינת ישראל לא קמה כדי לשמש אבן שואבת ולהקים קיבוץ של אלה שעברו על חוקיהן של ארצות מושבן, וחפצים משום כך להימלט מאימת הדין	465
4. לא נמצא פסול בשיקול-הדעת שלא להאריך דרכון של אזרח שמאז עלייתו לארץ לא מימש את השתקעותו בה	466
5. עתירה הנוגעת להוצאתה של תעודת מעבר מצויה בסמכותו של בית-המשפט לעניינים מינהליים	467
6. לבית-משפט לעניינים מינהליים הסמכות לדון בחוק הדרכונים	468
7. הסמכות להנפקת תעודות מעבר נתונה לשר הפנים. ככל שמאן דהו מעוניין להשיג על ההחלטה, עליו לעתור לערכאה המוסמכת, דהיינו לבית-המשפט המחוזי בשבתו כבית-משפט לעניינים מינהליים	468
8. הסמכות למנוע מחייב חידוש דרכון מעוגנת בחוק ההוצאה לפועל	469
9. די בכך שהמדיניות בכל הנוגע להנפקת דרכונים לעולים שלא השתקעו בישראל היא סבירה, ושהמערער לא הצביע על טעם טוב לסטות ממנה בעניינו	470
10. אגרה בגין אשרת חוזר אינה נגבית מכוח חוק הדרכונים	471
11. בהתאם לסמכותו של השר ומכוחו של חוק הדרכונים גובש הנוהל הקובע הוראות בדבר מתן דרכון במקום דרכון שאבד, נגב או הושחת	472
12. מקום בו קיים נוהל, אין משמעות הדבר כי אין עוד צורך להפעיל שיקול-דעת ולבחון את המקרה על נסיבותיו הפרטניות	474
13. המערער הודה והורשע בעבירה של זיוף דרכון והתחזות כאחר בניסיון להימלט מהארץ תוך כדי הליכי המשפט. נתון זה כשלעצמו הוביל גם הוא למסקנה כי קיים חשש של הימלטות מאימת הדין	475
14. במסגרת הפעלת שיקול-דעתו שלפי חוק הדרכונים, רשאי שר הפנים לקחת בחשבון את שאלת השתקעותו בישראל של מבקש הדרכון	476

15. מעצם הנסיבות המפורטות ושהייתה של העותרת במעון לנשים מוכות יש לבדוק כיצד ניתן לסייע לה מטעמים הומניטאריים לקבלת מעמד	477
16. ההחלטה לביטול הדרכון אינה מצויה בגדרי מתחם הסבירות והיא פוגעת בזכויות העותר במידה העולה על הנדרש	478
17. אזרחות ישראלית כשלעצמה אינה מקנה למחזיק בה את הזכות לקבלת דרכון ישראלי	479
18. כל טענה שיש לעותר נגד החלטת הממשלה אינה יכולה להישמע בבית-משפט שהוסמך לדון בעתירות מינהליות	480
19. החשש כי רכישת האזרחות הישראלית נעשתה אך ורק לצורך קבלת דרכון ישראלי	481
20. מדיניות שר הפנים לתלות את מימוש הזכות לקבל דרכון במילוי החובה לפי חוק שירות בטחון, היא סבירה והגיונית	482
21. הסמכות לדון בתעודת מעבר נתונה לבית-המשפט לעניינים מינהליים	483
22. שיעור התוספות הקבועות אינו מאזן נאמנה בין החירות לצאת מישראל לבין התכלית ההרתעתית	483
שער ו': חוק החזקת תעודת זהות והצגתה, התשמ"ג-1982	485
פרק א': הדין	485
פרק ב': כללי	487
פרק ג': איסור על עיכוב תעודת זהות על-ידי עורך-דין	489
שער ז': אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע	491
פרק א': חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009	491
פרק ב': תקנות הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התשע"א-2011	511
פרק ג': כללי	521
פרק ד': אופיו הייחודי של המדע הביומטרי	523
פרק ה': האם טביעת אצבע היא מידע פרטי?	525
שער ח': חוק קביעת גיל	531
שער ט': חוק עדכון כתובת	533
שער י': חוק השמות	535
פרק א': חוק השמות, התשט"ז-1956	535
פרק ב': תקנות השמות, התשל"ה-1975	541

